บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยการจัดการความรู้ทางเศรษฐศาสตร์เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการผลิตผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง ถั่วเหลืองและน้ำมันงาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปางหมูและบ้านสบสอย ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน สามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การศึกษาประสิทธิภาพในการผลิต ต้นทุนการผลิต การระดมทรัพยากรในชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของชุมชนในกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง ถั่วเหลืองและน้ำมันงา

5.1.1.1 ผลการศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ)

1) ข้อมูลพื้นฐานและโครงสร้างการผลิต

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่า จำนวนผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ) เป็นเพศหญิงทั้งหมด ผู้ผลิตส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีอาชีพหลักคือ ผลิตถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ) ส่วนใหญ่มีระดับรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง เดือนละ 5,001 – 10,000 บาทต่อครัวเรือน ผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ)ทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านปางหมู เหตุผลที่สมาชิกเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ตอบว่า เพื่อความสามัคคีของชุมชนด้วยการเข้าร่วมกับศูนย์ OTOP และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นเอาไว้ อยากให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาช่วยดูแลในส่วนของเงินทุนและส่วนใหญ่เป็นสมาชิกมานาน 5 ปี ผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ) ส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ดำเนินกิจการ 1 คน จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.0 ผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ) ส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ) โดยการขายปลีก

2) ต้นทุนการผลิต รายรับและกำไร

จากการศึกษาต้นทุนการผลิตถั่วเหลืองแผ่นในการผลิตแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่จะผลิตครั้งละ 30 ลิตรหรือครั้งละ 1.5 ถัง ดังนั้นจึงใช้ปริมาณการผลิตดังกล่าวในการคำนวณต้นทุนการผลิตในแต่ละครั้งซึ่งต้นทุนการผลิตจะแบ่งเป็น 1) ต้นทุนคงที่เป็นค่าเสื่อมราคาของโรงเรือนและอุปกรณ์ต่างๆ 2) ต้นทุนผันแปรเป็นค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าเชื้อเพลิงและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการผลิตถั่วเหลืองแผ่นครั้งละ 30 ลิตรจะมีต้นทุนในการผลิตประกอบด้วยต้นทุนคงที่ จำนวน 23.88

บาท คิดเป็นร้อยละ 3.4 ของต้นทุนทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นค่าเสื่อมราคาโรงเรือนร้อยละ 34.1 รองลงมาเป็นค่าเสื่อมราคาเครื่องบดหรือเครื่องโม่ร้อยละ 31.37 ส่วนค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์อื่นๆ มีมูลค่าที่ต่ำมากรวมกันคิดเป็นร้อยละ 34.53 ต้นทุนผันแปรในการผลิตถั่วเหลืองแผ่นครั้งละ 676.77 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.6 ต้นทุนผันแปรส่วนใหญ่ประกอบด้วยค่าเมล็ดถั่วเหลืองร้อยละ 54.86 รองลงมาเป็นค่าแรงงานครอบครัวร้อยละ 22.16 ค่าจ้างปั๊มแผ่นถั่วเหลืองร้อยละ 10.16 ค่าฟืนร้อยละ 9.05 ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ ค่าถุงพลาสติกและค่ายางรัดคิดเป็นร้อยละ 3.77

รายรับจากการผลิตถั่วเหลืองแผ่นจะได้ผลผลิตครั้งละ 10 จ๊อย (1 จ๊อย = 4 มัด = 1.6 กิโลกรัม) ราคาจ๊อยละ 65 บาท เป็นรายรับรวม 650 บาทต่อครั้งขณะที่ต้นทุนการผลิตรวมเท่ากับ 700.65 บาท ดังนั้นผู้ผลิตจึงขาดทุนครั้งละ 50.65 บาท

3) ประสิทธิภาพการผลิต

จากการศึกษาประสิทธิภาพทางเทคนิคของผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่นจำนวน 8 ราย พบว่า มีผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพทางเทคนิคสูงสุดเต็มประสิทธิภาพคืออยู่บนเส้นFrontier จำนวน 2 ราย และมีผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพทางเทคนิคต่ำสุดร้อยละ 85.5 จำนวน 2 ราย โดยประสิทธิภาพทางเทคนิคมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 94.6 จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตพบว่า การใช้ปัจจัยการผลิตมีการใช้ปัจจัยการผลิตหย่อนประสิทธิภาพในปัจจัยการผลิตที่ 2, 3, 4 และ 5 โดยมีค่าเฉลี่ยของการใช้ปัจจัยการผลิตหย่อนประสิทธิภาพเท่ากับ 0.312, 15.014, 2.484 และ 2.389 ตามลำดับ ผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด 2 ราย คือ รายที่ 5 และ 7 ไม่มีการใช้ปัจจัยการผลิตหย่อนประสิทธิภาพในทุกปัจจัยการผลิต จะเห็นว่าการใช้วัตถุดิบเมล็ดถั่วเหลืองผู้ผลิตทุกรายมีประสิทธิภาพในการใช้ปัจจัยวัตถุดิบชนิดนี้ แต่อย่างไรก็ตามจากข้อมูลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพพบว่า ผู้ผลิตรายที่ 4, 8 และ 6 มีการใช้ปัจจัยฟืนหย่อนประสิทธิภาพเท่ากับ 49.57, 49.57 และ 20.96 ตามลำดับ ผู้ผลิตรายที่ 8 และ 3 ยังมีการใช้ปัจจัยไฟฟ้าหย่อนประสิทธิภาพเท่ากับ 7.69 และ 4.59 ตามลำดับ นอกจากนี้ผู้ผลิตรายที่ 3, 6 และ 4 ยังมีการใช้ปัจจัยน้ำประปาหย่อนประสิทธิภาพเท่ากับ 6.99, 5.66 และ 3.33 ตามลำดับ

4) ปัญหาที่เกิดจากการผลิต

จากการศึกษาปัญหาที่เกิดจากการผลิตของผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่นจำนวน 8 ราย พบว่า ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาราคาวัตถุดิบสูงส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมากที่สุด ปัญหาน้ำเสียส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด ปัญหามลพิษทางอากาศส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลางและน้อย ปัญหาคุณภาพผลผลิตไม่ได้มาตรฐานส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาการขาดความรู้ในการพัฒนาผลผลิตส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด ปัญหาขาดเทคโนโลยีในการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมาก ปัญหาการขาดการรวมกลุ่มในการผลิตและไม่มีอำนาจต่อรองส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับน้อย ปัญหาขาดแคลนเงินทุนและแหล่งทุนสนับสนุนส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมากและปานกลาง ปัญหาการขาด

ความรู้ทางการตลาดและแหล่งตลาดรับซื้อส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลางและน้อย ปัญหาการขนส่งและค่าขนส่งสูงส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง

5) แหล่งเงินทุน

จากการศึกษาแหล่งเงินทุนของผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่นจำนวน 8 ราย พบว่า ผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่นส่วนใหญ่ใช้เงินทุนหมุนเวียน ระหว่าง 30,001 – 60,000 บาท ส่วนใหญ่หาเงินทุนหมุนเวียนมาจากเงินออม ผู้ผลิตถั่วเน่าแผ่นส่วนใหญ่กู้ยืมเงินมาจากสหกรณ์การเกษตรและกองทุนหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และต้องการเงินทุนหมุนเวียนอยู่ระหว่าง 10,001-50,000 บาท

5.1.1.2 ผลการศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่ว

1) ข้อมูลพื้นฐานและโครงสร้างการผลิต

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพบว่า จำนวนผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วเป็นเพศหญิงทั้งหมด ผู้ผลิตส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี ผู้ผลิตทั้งหมดมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีอาชีพหลัก คือ ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่ว อาชีพรองของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรอง คือ ผลิตถั่วเหลืองแผ่นและค้าขาย ส่วนใหญ่มีระดับรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง เดือนละ 5,001 – 10,000 บาทต่อครัวเรือน ผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านปางหมู เหตุผลที่สมาชิกเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่ตอบว่าอยากสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่วนใหญ่ก็เป็นสมาชิกมานาน 4 ปีแล้ว ผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วทั้งหมดมีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ดำเนินกิจการ 1 คน ผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วให้กับพ่อค้ารับซื้อในหมู่บ้านและขายส่งในตัวเมืองแม่ฮ่องสอน

2) ต้นทุนการผลิต รายรับและกำไร

จากการศึกษาต้นทุนการผลิตถั่วแปจ่อ แปหล่อ และถั่วลิสงคั่ว ส่วนใหญ่จะผลิตครั้งละ 28 ลิตร ดังนั้นจึงใช้ปริมาณการผลิตดังกล่าว ในการคำนวณต้นทุนการผลิตต่อครั้ง ซึ่งต้นทุนการผลิตต่อครั้งประกอบด้วย 1) ต้นทุนคงที่และ 2) ต้นทุนผันแปร ในการคำนวณไม่ว่าจะเป็นการผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อ หรือถั่วลิสงคั่ว จะคำนวณต้นทุนคงที่เท่ากันคือ 26.30 บาท (คิดเป็นร้อยละ 4.10) ต่อการผลิต 1 ครั้ง ซึ่งประกอบไปด้วยค่าเสื่อมราคาโรงเรือน 17.92 บาท คิดเป็นร้อยละ 68.12 ค่าเสื่อมราคากระทะ 4.13 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.70 ค่าเสื่อมราคา เสื่อสำหรับตากถั่ว 1.82 บาท หรือร้อยละ 6.94 และค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น กะละมัง ที่ตักถั่ว เตา กะด้ง เป็นเงิน 2.42 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.24

ต้นทุนผันแปรต่อการผลิตถั่วแปหล่อ 1 ครั้ง(28 ลิตร) จำนวนเงิน 614.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 95.9 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วยค่าถั่วแปหล่อ 400 บาท คิดเป็นร้อยละ 65.09 บาท ค่าแรงงานครอบครัว 150 บาท หรือร้อยละ 24.41 ค่าฟืน 35.00 บาท หรือร้อยละ 5.70 ค่าเกลือป่น 20.33 หรือร้อยละ 3.31 ค่าถุงพลาสติก 9.22 บาท หรือร้อยละ 1.50 และค่าน้ำประปา 8.58 หรือร้อยละ 1.40 รายรับจากการผลิตถั่วแปหล่อ 740 บาท (ผลผลิตเพิ่มขึ้นขึ้นจาก 1 ถังเป็น 1.85 ถัง ราคาถังละ 400) ต้นทุนรวม (ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร) เท่ากับ 640.86 บาท ดังนั้นผู้ผลิตจะมีกำไรจากการผลิตเมื่อคำนวณค่าแรงงานตนเองแล้วเท่ากับ 99.14 บาท

ต้นทุนผันแปรในการผลิตถั่วแปจ่อ 28 ลิตร เป็นเงิน 1,049.22 บาท คิดเป็นร้อยละ 97.5 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยค่าถั่วแปจ่อ 400 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.12 ค่าแรงงานครอบครัวต่อการผลิต 1 ครั้ง 150 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.30 ค่าน้ำมันพืชสำหรับทอดถั่วแปจ่อเป็นเงิน 300 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.59 ค่าจ้างแกะเปลือกถั่ว 150 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.30 ค่าฟืนจำนวน 35 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.34 ค่ากระดาษซับมัน 15 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.43 ค่าถุงพลาสติก 9.22 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.88 ค่าน้ำประปา 8.58 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.82 และค่าเกลือป่น 5 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.48 รายรับจากการผลิต 1 ถัง (1 ควาย) เพิ่มขึ้นเป็น 1.5 ถัง ราคาถังละ 700 บาท เป็นเงิน 1,050.00 บาท ต้นทุนรวม(ต้นทุนคงที่ +ต้นทุนผันแปร) 1,075.52 บาท ดังนั้นจะมีกำไรเมื่อคำนวณค่าแรงงานตนเองแล้ว เท่ากับ -25.52 (ขาดทุน)

ต้นทุนผันแปรในการผลิตถั่วลิสงคั่ว 1 ถัง (20 ลิตร) เป็นเงิน 774.56 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.71 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยค่าถั่วลิสง 500 บาท หรือร้อยละ 64.55 ค่าแรงงานครอบครัว 150 บาท หรือร้อยละ 19.37 ค่าจ้างคั่วถังละ 60 บาท หรือร้อยละ 7.75ค่าฟืน 35 บาท หรือร้อยละ 4.52 ค่าเกลือป่น 20.33 บาท หรือร้อยละ 2.63 และค่าถุงพลาสติก 9.22 บาท หรือร้อยละ 1.19 รายรับรวมจากการผลิต 1 ถัง ผลผลิตจะเพิ่มขึ้นเป็น 1.05 ถัง ราคาถังละ 700 บาท รายรับรวมเท่ากับ 735 บาท ต้นทุนรวม (ต้นทุนคงที่ +ต้นทุนผันแปร) เท่ากับ 800.86 บาท ดังนั้นผู้ผลิตจะขาดทุนเมื่อคำนวณค่าแรงงานครอบครัวแล้วเท่ากับ 65.86 บาท

3) ปัญหาที่เกิดจากการผลิต

จากการศึกษาปัญหาที่เกิดจากการผลิตของผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วจำนวน 3 ราย พบว่า ปัญหาราคาผลิตภัณฑ์ตกต่ำส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมาก ปัญหาราคาวัตถุดิบในฤดูสูงผู้ผลิตทั้งหมดตอบว่า เป็นปัญหาระดับมาก ปัญหาราคาฟืนสูงและหายาก ผู้ผลิตทั้งหมดตอบว่าปัญหาราคาฟืนสูงและหายากอยู่ในระดับมาก ปัญหาน้ำเสียส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด ปัญหามลพิษทางอากาศส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด ปัญหาคุณภาพผลผลิตไม่ได้มาตรฐานส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด ปัญหาการขาดความรู้ในการพัฒนาผลผลิตส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาขาดเทคโนโลยีในการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาการขาดการรวมกลุ่มในการผลิตและไม่มีอำนาจต่อรองส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับ

ปานกลาง ปัญหาขาดแคลนเงินทุนและแหล่งทุนสนับสนุนส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาการขาดความรู้ทางการตลาดและแหล่งตลาดรับซื้อส่วนใหญ่ เป็นปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาการขนส่งและค่าขนส่งสูงส่วนใหญ่ เป็นปัญหาระดับมาก

4) แหล่งเงินทุน

จากการศึกษาแหล่งเงินทุนของผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วจำนวน 3 ราย พบว่า ผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วทั้งหมดใช้เงินทุนหมุนเวียน ระหว่าง 10,000 – 30,000 บาท ส่วนใหญ่กู้ยืมเงินมาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและกองทุนหมู่บ้าน ผู้ผลิตส่วนใหญ่ต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นอยู่ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท

5.1.1.3 ผลการศึกษาข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตน้ำมันงา

1) ข้อมูลพื้นฐานและโครงสร้างการผลิต

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่า จำนวนผู้ผลิตน้ำมันงาส่วนใหญ่เป็นเป็นเพศหญิง ผู้ผลิตทั้งหมดมีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี ผู้ผลิตส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพหลักของผู้ผลิตน้ำมันงาส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือ ผลิตน้ำมันงาและผลิตภัณฑ์ ผู้ผลิตน้ำมันงาทั้งหมดมีระดับรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง เดือนละ 5,001 – 10,000 บาท เหตุผลที่สมาชิกเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่ตอบว่า เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันและร่วมมือกันพัฒนาแนวคิดด้านการแปรรูป การตลาดและรับการสนับสนุนการต่อยอด ทักษะงบประมาณที่จำเป็นจากหน่วยงานรัฐบาลและส่วนใหญ่ก็เป็นสมาชิกมานาน 10 ปี ผู้ผลิตน้ำมันงาส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานในครอบครัวที่ดำเนินกิจการ 2 คน ผู้ผลิตน้ำมันงาส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตน้ำมันงาให้พ่อค้าด้วยการขายส่งในตัวเมืองแม่ฮ่องสอนและขายปลีก

2) ต้นทุนการผลิต รายรับและกำไร

จากการศึกษาต้นทุนการผลิตน้ำมันงา ผู้ผลิตจะผลิตครั้งละ 1.5 ถัง (เมล็ดงา) ซึ่งต้นทุนการผลิตต่อครั้งจะประกอบด้วยต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ในการผลิตน้ำมันงา 1.5 ถัง เท่ากับ 243.38 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.04 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาโรงเรือน 107.64 หรือร้อยละ 44.23 ค่าเสื่อมราคาชุดครกอีดงา , ที่ตากงา , ผ้าขาวบาง , กระสอบ , ผ้าเต็นท์และตะแกรงร่อนงา มีค่าเสื่อมราคาเท่ากับ 32.29, 31.25, 30.0, 11.67, 10.69 และ 8.06 บาท ตามลำดับ ต้นทุนผันแปรในการผลิตน้ำมันงาครั้งละ 1.5 ถัง มีต้นทุนผันแปรเท่ากับ 1,374.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.96 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยค่าวัตถุดิบ (เมล็ดงา) 675 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.13 ค่าบรรจุภัณฑ์ (ขวด) 210 บาท ร้อยละ 15.28 ค่าจ้างแรงงานอีดงา 150 บาท ร้อยละ 10.92 ค่าแรงงานครอบครัว 150 บาท ร้อยละ 10.92 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ฉลากตราสินค้า, ค่ากล่องบรรจุ, ค่าจ้างคัด – ฝัดงา, ค่าจ้างตาก-ขน-เก็บ, ค่าจ้างกรอง-บรรจุขวด-ติดฉลาก, ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำ เป็นเงิน 45, 24, 30, 20, 25, 40 และ 5 บาท ตามลำดับ การผลิตน้ำมันงาครั้งละ 1.5 ถัง จะมีรายรับจากการผลิต จำนวน 30 ขวด ราคาขวดละ 65 บาท เป็นเงิน 1,950 บาท มีต้นทุน

รวม 1,617.38 บาท ดังนั้นผู้ผลิตจะได้รับกำไรหลังจากคำนวณค่าแรงงานครอบครัวแล้ว 332.62 บาท ต่อการผลิตหนึ่งครั้ง

3) ปัญหาที่เกิดจากการผลิต

จากการศึกษาปัญหาที่เกิดจากการผลิตของผู้ผลิตน้ำมันงาจำนวน 3 ราย พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาราคาผลิตภัณฑ์ตกต่ำเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาราคาวัตถุดิบในฤดูสูง ส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมาก ปัญหาราคาฟืนสูงและหายากผู้ผลิตทั้งหมดตอบว่าเป็นปัญหาระดับน้อย ปัญหาน้ำเสียผู้ผลิตทั้งหมดตอบว่าเป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด ปัญหามลพิษทางอากาศส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด ปัญหาคุณภาพผลผลิตไม่ได้มาตรฐานส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมาก ปัญหาการขาดความรู้ในการพัฒนาผลผลิตผู้ผลิตทั้งหมดตอบว่าเป็นปัญหาระดับน้อย ปัญหาขาดเทคโนโลยีในการผลิตส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาการขาดการรวมกลุ่มในการผลิตและไม่มีอำนาจต่อรองผู้ผลิตทั้งหมดตอบว่าเป็นปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาขาดแคลนเงินทุนและแหล่งทุนสนับสนุนผู้ผลิตทั้งหมดตอบว่าเป็นปัญหาระดับน้อย ปัญหาการขาดความรู้ทางการตลาดและแหล่งตลาดรับซื้อส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับน้อย ปัญหาการขนส่งและค่าขนส่งสูงส่วนใหญ่เป็นปัญหาระดับมาก

4) แหล่งเงินทุน

จากการศึกษาแหล่งเงินทุนของผู้ผลิตน้ำมันงาจำนวน 3 ราย พบว่า ผู้ผลิตน้ำมันงาส่วนใหญ่ใช้เงินทุนหมุนเวียน ระหว่าง 100,001 – 300,000 บาท ส่วนใหญ่กู้ยืมเงินมาจากสหกรณ์การเกษตรและกองทุนหมู่บ้าน ผู้ผลิตส่วนใหญ่ต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นและส่วนใหญ่ต้องการเงินทุนหมุนเวียนอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท

5.1.2 การพัฒนารูปแบบการผลิต การระดมทุน ให้เป็นวิสาหกิจชุมชนที่เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเอง

5.1.2.1 การพัฒนารูปแบบการผลิต

การพัฒนารูปแบบการผลิตโครงการวิจัยได้ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการผลิตถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ) บ้านปางหมู ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนระหว่างวันที่ 25-26 เมษายน พ.ศ. 2552 เวลา 8.00 น. - 17.00 น. ณ.ที่ทำการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่นฯ บ้านปางหมู ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่นบ้านปางหมูปรับปรุงและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ในการผลิตถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ) ให้มากขึ้นซึ่งจะทำให้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ สามารถหาตลาดและหาช่องทางการจัดจำหน่ายได้เพิ่มขึ้น จากการศึกษาข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า ผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ) ส่วนใหญ่ ต้องการหาตลาดและช่องทางการจัดการจำหน่ายเพิ่มขึ้น ผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วทั้งหมด ต้องการพัฒนากระบวนการผลิต

ให้ได้รับมาตรฐานอาหารและยา (อย.) หรือ GMP ผู้ผลิตน้ำมันงาทั้งหมด ต้องการพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้รับมาตรฐานอาหารและยา (อย.) หรือ GMP เช่นเดียวกัน

5.1.2.2 การระดมทุน ให้เป็นวิสาหกิจชุมชนที่เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรของชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลผู้ผลิตพบว่า ผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่นทั้งหมดสามารถระดมทุนร่วมดำเนินการได้ ส่วนใหญ่สามารถระดมทุนร่วมดำเนินการได้ไม่เกิน 10,000 บาท ผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วจำนวน 3 ราย พบว่าผู้ผลิตส่วนใหญ่สามารถระดมทุนร่วมดำเนินการได้ ส่วนใหญ่สามารถระดมทุนร่วมดำเนินการได้ไม่เกิน 3,000 ผู้ผลิตน้ำมันงาส่วนใหญ่สามารถระดมทุนร่วมดำเนินการได้ไม่เกิน 3,000 บาท

5.1.3 การนำรูปแบบการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนภายใต้การพึ่งพาทรัพยากรภายในชุมชนท้องถิ่นไปเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยสู่เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอื่นๆ

การเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยสู่เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอื่นๆ โครงการวิจัยได้จัดทำโครงการสัมมนาสรุปและนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง ถั่วเหลืองและน้ำมันงาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปางหมูและบ้านสบสอย หมู่ 1 ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน” เมื่อวันจันทร์ที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2552 เวลา 8.00 น. - 17.00 น. ณ ห้องประชุมกลางดอย อาคารหอพักอาจารย์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนวิทยาเขตปางหมู มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ต.ปางหมู อ. เมือง จ. แม่ฮ่องสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปและนำเสนอผลการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง ถั่วเหลืองและน้ำมันงาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านปางหมูและบ้านสบสอย หมู่ 1 ต.ปางหมู อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยต่อเนื่องจากโครงการนี้ เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยสู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไปซึ่งได้เชิญหน่วยงานทั้งภาคราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องตลอดจนเชิญวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่น ถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อ ถั่วลิสงคั่วและกลุ่มผู้ผลิตน้ำมันงาจำนวน 40 คนเข้าร่วมสัมมนาสรุปและนำเสนอผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่น(ถั่วเน่าแค่บ)ทั้งหมด มีอาชีพหลักคือ การผลิตถั่วเหลืองแผ่น แสดงถึงความมั่นคงทางอาชีพของผู้ผลิตว่ามีรายได้ที่มั่นคงพอสมควรที่ประกอบอาชีพนี้เป็นหลัก สำหรับต้นทุนการผลิต รายรับและผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ของผู้ผลิตนั้นพบว่า การผลิตถั่วเหลืองแผ่นครั้งละ 30 ลิตร ได้ผลผลิตครั้งละ 10 จ๊อย (16 กิโลกรัม) มีรายรับจากการขายครั้งละ 650 บาท แต่มีต้นทุนซึ่งรวมค่าแรงงานครอบครัวแล้วเท่ากับ 700.65 บาท

ขาดทุนครั้งละ 50.65 บาท โดยคิดค่าแรงงานครอบครัวครั้งละ 150 บาท แสดงว่าผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการผลิตมีค่าติดลบหรือขาดทุนครั้งละ 50.65 บาท หรืออธิบายได้ว่า ค่าแรงงานครอบครัวที่ได้รับจะได้รับเพียงครั้งละ 99.35 บาท หรือประมาณครั้งละ 100 บาท จากการวิเคราะห์ต้นทุน รายรับ และกำไรดังกล่าว จะส่งผลต่อการสะสมทุนของผู้ผลิตคือ ผู้ผลิตจะไม่มีโอกาสในการสะสมทุนเนื่องจากผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเป็นลบ ดังนั้นจะทำให้การพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการผลิตโรงเรือนและปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตมีปัญหาทางด้านเงินลงทุน ซึ่งมีข้อมูลยืนยันว่า ผู้ผลิตจำนวน 7 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 87.5 ต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น จำนวนเงินทุนหมุนเวียนที่ต้องการอยู่ระหว่าง 10,001 – 50,000 บาท อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า ผู้ผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 62.5 ใช้เงินทุนหมุนเวียนจากเงินออมภายในครอบครัว แสดงถึงการพึ่งพาปัจจัยภายนอกของกลุ่มผู้ผลิตมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นการพึ่งพาเงินทุนภายในชุมชน แหล่งเงินทุนที่สำคัญของผู้ผลิตคือ สหกรณ์การเกษตรและกองทุนหมู่บ้าน

สำหรับประสิทธิภาพการผลิตของผู้ผลิตทั้งหมดพบว่า การผลิตมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกันโดยเฉพาะการใช้วัตถุดิบที่ ผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุดมีจำนวน 2 รายและมีประสิทธิภาพต่ำสุดจำนวน 2 ราย มีประสิทธิภาพร้อยละ 85.5 การหย่อนประสิทธิภาพเกิดขึ้นเนื่องจากการใช้แรงงาน ฟืน ไฟฟ้าและน้ำประปามากเกินไป แต่ปัจจัยเหล่านี้เป็นสัดส่วนไม่มากนักในต้นทุนการผลิต ส่วนปัญหาในการผลิตที่เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด คือ ปัญหาราคาวัตถุดิบสูง รองลงมาคือ ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนและแหล่งทุน ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำและปัญหาการขาดเทคโนโลยีในการผลิตเป็นปัญหาในระดับมากและปานกลาง

ผลการศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่ว ส่วนใหญ่ยึดเป็นอาชีพหลักและมีบางรายยังผลิตถั่วเหลืองแผ่นควบคู่กับการผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วอีกด้วย การศึกษาต้นทุนการผลิตในการผลิตต่อครั้งจำนวน 28 ลิตร การผลิตถั่วแปหล่อ(ถั่วคั่วเกลือ) มีต้นทุนรวมเท่ากับ 640.86 บาท รายรับจากการผลิต 740 บาท มีกำไรจากการผลิตครั้งละ 99.14 บาท การผลิตถั่วแปจ่อ(ถั่วแกะเปลือกทอดน้ำมัน) มีต้นทุนรวมเท่ากับ 1,075.52 บาท รายรับจากการผลิต1,050.00 บาท ดังนั้นการผลิตแต่ละครั้งผู้ผลิตจะขาดทุนครั้งละ 25.52 บาท โดยคิดค่าแรงตนเองรวมไว้ในต้นทุนรวมแล้ว การผลิตถั่วลิสงคั่ว 1 ถัง มีต้นทุนรวมเท่ากับ 800.80 บาท รายรับรวมเท่ากับ 735 บาท ดังนั้นผู้ผลิตจะขาดทุนครั้งละ 65.86 บาท จากการศึกษาต้นทุนรายรับและกำไรของผู้ผลิตจะเห็นได้ว่า การผลิตผลิตภัณฑ์บางชนิดทำให้ผู้ผลิตขาดทุนและผู้ผลิตก็ทราบข้อมูลเหล่านี้ดี แต่ผู้ผลิตให้เหตุผลว่า การผลิตดังกล่าวเป็นการจ้างแรงงานในครอบครัวให้มีงานทำ การผลิตผลิตภัณฑ์หลายชนิดจะเป็นการเฉลี่ยกำไรและขาดทุน เนื่องจากผลผลิตจากการผลิตบางชนิดมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของถั่วทำให้ได้กำไรสูงขึ้น ส่วนปัญหาของกลุ่มผู้ผลิต ถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วคือ ปัญหาที่จัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาราคาวัตถุดิบสูง ปัญหาราคาฟืนสูงและหายาก ส่วนปัญหาด้าน

แหล่งเงินทุนพบว่า ส่วนใหญ่กู้ยืมมาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและกองทุนหมู่บ้าน และส่วนใหญ่ต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

จากการศึกษากลุ่มผู้ผลิตน้ำมันงาพบว่า มีกลุ่มผู้ผลิตน้ำมันงาในหมู่บ้านปางหมู จำนวน 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มนางจันทร์ศรี สุธรรม มีสมาชิกจำนวน 11 ราย มีครกอีดงา 3 ครก ประกอบด้วยครกที่อีดงาด้วยแรงงานสัตว์ 1ครก และครกที่อีดด้วยมอเตอร์จำนวน 2 ครก 2) กลุ่มนางวัลภา เขื่อนรัตน์ มีสมาชิก 11ราย มีครกอีดงาด้วยมอเตอร์จำนวน 1 ครก สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้อีดงาแต่เป็นลูกไร่หรือนำผลผลิตงามาจำหน่ายให้กับหัวหน้ากลุ่ม กลุ่มผู้ผลิตน้ำมันงาบ้านสบสอย จำนวน 1 กลุ่ม คือ กลุ่มนางเสาวลักษณ์ มุ่งเจริญ มีสมาชิกจำนวน 30 ราย มีครกอีดงาจำนวน 1 ครก ใช้พลังงานน้ำในการอีดงา สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้อีดงาแต่เป็นลูกไร่หรือนำผลผลิตมาจำหน่ายให้กับหัวหน้ากลุ่ม การศึกษาต้นทุนการผลิต การผลิตงาครั้งละ 1.5 ถัง(เมล็ดงา) มีรายรับจากการผลิตครั้งละ 30 ขวด ราคาขายส่งขวดละ 65 บาท เป็นเงินรวม 1,950 บาท ต้นทุนรวมเท่ากับ 1,617.38 บาท มีกำไรจากการผลิตครั้งละ 332.62 บาท ปัญหาที่เกิดจากการผลิตพบว่า ปัญหาที่พบในระดับมากคือ ปัญหาราคาวัตถุดิบสูง ปัญหาคุณภาพผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน ปัญหาการขนส่งเนื่องจากค่าขนส่งมีต้นทุนสูง การศึกษาแหล่งเงินทุนพบว่า เงินทุนหมุนเวียนของผู้ผลิตอยู่ระหว่าง 100,001 – 300,000 บาท ส่วนใหญ่กู้ยืมมาจากสหกรณ์การเกษตรและกองทุนหมู่บ้าน

การพัฒนารูปแบบการผลิต การระดมทุนให้เป็นวิสาหกิจชุมชนที่เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรของชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเองนั้น จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันแนวทางการดำเนินกิจการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้งสามกลุ่มคือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่น(ถั่วเน่าแค่บ) กลุ่มผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วและกลุ่มผู้ผลิตน้ำมันงา ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเองในการดำเนินกิจการอยู่แล้ว จากข้อมูลการศึกษาที่จะเห็นได้ว่า เงินลงทุนส่วนใหญ่มาจากเงินออม การพึ่งพาเงินทุนจากภายนอกชุมชนมีน้อย กระบวนการผลิตอาศัยภูมิปัญญาพื้นบ้านจากบรรพบุรุษ แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเหล่านี้ก็จะต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงทั้งในด้านของรูปแบบการผลิต การตลาด การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การระดมทุน การเงินและการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้กลุ่มดังกล่าวอยู่รอด ภายใต้กระแสการแข่งขันของโลกในยุคโลกาภิวัฒน์ โดยยังยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของกลุ่มและชุมชนแนวทางการพัฒนาควรดำเนินการในรูปแบบของกลุ่ม ผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการสินค้าเฉพาะกลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตถั่วเหลืองแผ่น กลุ่มผู้ผลิตถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่ว เนื่องจากสินค้าเหล่านี้จะรู้จักในเฉพาะกลุ่มลูกค้าที่เคยบริโภคเท่านั้น เช่น ถั่วเหลืองแผ่น(ถั่วเน่าแค่บ) เป็นผลิตภัณฑ์สำหรับปรุงอาหารของทางภาคเหนือและอาหารของไทยใหญ่ ถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วเป็นอาหารทานเล่นของกลุ่มลูกค้าทางภาคเหนือเช่นเดียวกัน แต่ผู้ผลิตก็สามารถพัฒนากระบวนการผลิตปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้ดึงดูดความสนใจมากขึ้น ซึ่งงานวิจัยที่ได้ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการไปแล้ว ส่วนกลุ่มผู้ผลิต

น้ำมันงา สามารถที่จะพัฒนาปรับปรุงคุณภาพน้ำมันงาเปลี่ยนแปลงรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย มีทางเลือกสำหรับลูกค้าผู้บริโภคได้มากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามผลงานวิจัยทางการตลาดในแผนงานวิจัยเดียวกัน

5.3 แนวทางแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1 จากปัญหาที่ราคาผลผลิตตกต่ำในบางช่วงฤดูนั้น จากการศึกษาวิจัยพบว่าการผลิตส่วนใหญ่เป็นการผลิตตามคำสั่งของผู้ค้าที่อยู่ในตลาดตัวเมืองหรือตลาดที่เชียงใหม่ ดังนั้นเมื่อผลผลิตเกินความต้องการจึงส่งผลทำให้ราคาลดลง เมื่อวิเคราะห์ช่องทางการจัดจำหน่ายพบว่าช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิตยังแคบ โครงการวิจัยจึงได้ปรับปรุงบรรจุภัณฑ์และนำไปทดสอบตลาดในตัวเมืองเชียงใหม่ ผลปรากฏว่า ได้รับการตอบสนองจากลูกค้าค่อนข้างดีโดยเฉพาะตลาดผลิตภัณฑ์ด้านรักษาสุขภาพหรือผลิตภัณฑ์ที่ปลอดสารเคมี แนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวคือ การขยายช่องทางการจัดจำหน่ายด้วยการปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบรรจุภัณฑ์หาช่องทางการตลาดในตลาดระดับที่สูงขึ้น ซึ่งโครงการวิจัยได้ทดลองทดสอบตลาดและได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

5.3.2 ควรสนับสนุนให้เกิดตลาดจำหน่ายสินค้าชุมชนขึ้นในหมู่บ้านปางหมู เนื่องจากบ้านปางหมูเป็นแหล่งผลิตสินค้าหลายประเภทได้แก่ ถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ) ถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อ ถั่วลิสงคั่ว ถั่วเหลืองคั่ว น้ำมันงาและผลิตภัณฑ์จากงา น้ำผึ้งป่า ขนมงา การปัก-เย็บผ้าไต การจักสานกุ๊ปไต แต่สินค้าเหล่านี้ยังไม่มีแหล่งตลาดรองรับ โดยเฉพาะตลาดสำหรับนักท่องเที่ยวในฤดูกาล ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนการจัดตั้งตลาดหรือศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชนของหมู่บ้านปางหมูเพื่อช่วยให้ผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านปางหมูและหมู่บ้านใกล้เคียง มีช่องทางการตลาดได้เพิ่มมากขึ้น

5.3.3 หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนแหล่งทุนและสินเชื่อในขนาดที่เหมาะสมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเหล่านี้ เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการผลิต ปรับปรุงโรงเรือน ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ดีขึ้นเหมาะสมมากขึ้น ตลอดจนสามารถปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ตราสินค้า ขยายช่องทางการจัดจำหน่าย ลดค่าใช้จ่ายจากการใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิง ซึ่งในอนาคตฟืนจะหายาก และราคาจะสูงขึ้นด้วยการปรับปรุงไปใช้เชื้อเพลิงที่เหมาะสม

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

5.4.1 ควรดำเนินการศึกษาวิจัย เจาะลึกด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ทั้งตลาดถั่วเหลืองแผ่น (ถั่วเน่าแค่บ) ถั่วแปหล่อ ถั่วแปจ่อและถั่วลิสงคั่วและตลาดน้ำมันงา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มลูกค้าในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากสินค้าเหล่านี้เป็นสินค้าสำหรับผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม จึงไม่สามารถส่งเสริมการตลาดแบบทั่วไปได้

5.4.2 ควรส่งเสริมผู้ผลิตรุ่นใหม่ให้เข้าถึงความรู้ทางการตลาด ความรู้ทางการเงิน เรียนรู้แหล่งเงินทุน เรียนรู้เทคโนโลยีและแนวคิดการผลิตใหม่ ๆ ตลอดจนเปิดโลกทัศน์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นด้วยการจัดอบรมระยะสั้นและศึกษาดูงาน เช่น จัดอบรมการวางแผนธุรกิจหรืออบรมผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY